

สรุปผลการประชุม
ASEAN Food Testing Laboratory Committee (AFTLC) ครั้งที่ ๑๑
วันที่ ๗ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ณ เมืองหลวงพระบาง ประเทศลาว

การประชุม ASEAN Food Testing Laboratory Committee (AFTLC) ครั้งที่ ๑๑ มีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศสมาชิกอาเซียน ๘ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม โดยในการประชุมครั้งนี้มี นางปนัดดา ชิลวา รองผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำหน้าที่ประธาน และ Mr. Tran Cao Son ประเทศเวียดนาม เป็นประธานร่วม

สาระสำคัญของการประชุม โดยสรุปมีดังนี้

๑. เลขานุการอาเซียนได้แจ้งที่ประชุมทราบเรื่องสืบเนื่องจากการประชุม AFTLC ครั้งที่ ๑๐ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗-๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ เกี่ยวกับความคืบหน้าในการจัดทำและปรับปรุงเอกสารของ AFTLC โดยประเทศสมาชิกที่รับผิดชอบ

๒. การพิจารณาเอกสารของ AFTLC

๒.๑ การตรวจติดตามห้องปฏิบัติการอ้างอิงด้านการวิเคราะห์อาหารของอาเซียน (ASEAN Food Reference Laboratories : AFRLs) สาขาที่จัดตั้งแล้ว (Monitoring Mechanism on the Performance of AFRL)

ประเทศสิงคโปร์ได้จัดทำร่างเอกสาร “Mechanism and Procedures for monitoring the Performance of AFRLs” สำหรับใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจติดตามความสามารถของ AFRLs ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นด้วยในการเพิ่มการวิเคราะห์และประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมของ AFRLs ทุกๆ ๕ ปี เพื่อนำมาพัฒนา AFRLs ต่อไป

เลขานุการได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ประเทศไทยได้จัดทำข้อเสนอการสนับสนุนการอบรมเชิงปฏิบัติการตรวจติดตาม AFRLs สาขาที่จัดตั้งแล้ว (Monitoring Mechanism on the Performance of AFRLs) แก่ Physikalisch-Technische Bundesanstalt (PTB) ซึ่งทาง PTB แจ้งว่าสามารถให้การสนับสนุนได้ในช่วงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๑ และ ๑๔ พฤษภาคม- ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ ทั้งนี้ฝ่ายเลขานุการอาเซียนจะประสานกับประเทศมาเลเซียเจ้าภาพในการประชุม AFTLC ครั้งที่ ๑๒ กับ PTB อีกครั้งในความร่วมมือดังกล่าวโดยอาจมีการเปลี่ยนหัวข้อ เนื่องจากในการประชุมครั้งนี้ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบในเอกสารรวมถึงแบบฟอร์มในการตรวจประเมินกิจกรรมของ AFRLs

๒.๒ การพิจารณาสาขาใหม่ของ AFRL

(๑) สาขาสารกัมมันตรังสี (Radionuclides)

เนื่องจากการประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่เสนอจัดทำ AFRL ในสาขานี้ไม่ได้เข้าร่วมการประชุม แต่แจ้งเลขานุการอาเซียนว่าจะส่งเอกสารการสมัครภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

(๒) สาขา Scombrottoxins and Marine Biotoxins

เลขานุการอาเซียนได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ประเทศสิงคโปร์และประเทศไทยได้สมัครเป็น AFRL ทั้งนี้ที่ประชุมเห็นควรจัดตั้งคณะตรวจประเมิน on site visit โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน คือมาจากประเทศสมาชิก

๒ ท่าน และจากภูมิภาคอื่น ๑ ท่าน โดยให้เลขานุการอาเซียนส่งหนังสือเชิญสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่สนใจภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

(๓) การขอขยายขอบข่ายของ AFRL for Mycotoxins

ผู้แทนจากประเทศสิงคโปร์ได้แจ้งว่าเนื่องจากมีวิธีทดสอบใหม่สำหรับ Phytotoxin ซึ่งอยู่ระหว่างการรับรอง จึงขอขยายเวลาการสมัครก่อนโดยจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบในการประชุมครั้งต่อไป

(๔) การพิจารณาสาขาใหม่ของ AFRL สาขา Illegal Adulterants

จากการประชุม AFTLC ครั้งที่ ๑๐ ประเทศสมาชิกเห็นชอบการจัดทำ AFRL ในสาขานี้ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้การประชุม Product Working Group on Prepared Foodstuff (PFPWG) ครั้งที่ ๒๕ จึงได้มีมติให้ AFTLC ประสานกับประเทศสิงคโปร์อีกครั้งเพื่อให้เป็นมติที่เอกฉันท์ อย่างไรก็ตามในการประชุม AFTLC ครั้งที่ ๑๑ ประเทศสิงคโปร์ยังคงยืนยันในมติเดิม โดยให้เหตุผลว่าสารดังกล่าวไม่ได้อยู่ขอบข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหารและมีเพียงตลาดการบริโภคเพียงเล็กน้อยจึงไม่จำเป็นต้องจัดตั้ง AFRL ในสาขา Illegal Adulterants อย่างไรก็ตามประเทศเวียดนามก็ยังคงประสงค์ในการจัดทำ AFRL ในสาขานี้ ที่ประชุมจึงได้มีมติให้ประเทศเวียดนามและประเทศสิงคโปร์ทบทวนท่าทีและแนวทางแก้ไข เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๒.๓ การพิจารณาแผนการทำงานของ AFRLs เพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบความปลอดภัยอาหารของ ASEAN

(๑) Roadmap to establish overall System of Laboratory Network among AFRL-NFRL-FL

ที่ประชุมได้เห็นชอบให้เลขานุการอาเซียนจัดทำข้อเสนอเพื่อขอสนับสนุนทุนจาก PTB ในการจัด Proficiency testing (PT) ในหัวข้อ ด้านการเตรียมตัวอย่างของยาสัตว์ตกค้าง จุลทรีย์ วัตถุเจือปนอาหาร (สี และสารให้ความหวาน) รวมถึงการอบรมด้าน ยาสัตว์ตกค้าง และ PT provider

(๒) Mapping of Food Safety Testing Laboratory Network in ASEAN Member States

ประเทศสิงคโปร์ได้นำเสนอร่างแบบสำรวจเรื่อง National Food Safety Testing Laboratories สำหรับให้ประเทศสมาชิกกรอกข้อมูลของห้องปฏิบัติการ (official laboratory) ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหาร ซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างในงานด้านความปลอดภัยอาหาร ประกอบด้วยข้อมูล ๔ ส่วน คือ import control, export control and certification, control of domestic primary product และ control of domestic processed foodstuffs รวมถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของห้องปฏิบัติการดังกล่าว เพื่อใช้ในการศึกษาการจัดทำเชื่อมโยง (mapping) ระหว่าง AFRLs, National Food Reference Laboratories (NFRLs) และ National Laboratories (NLs) ที่ประชุมพิจารณาแล้วให้ประเทศสิงคโปร์ปรับแก้รายละเอียดของแบบฟอร์ม ทั้งนี้ที่ประชุมได้มีมติให้ประเทศสิงคโปร์เวียนแบบฟอร์มให้แก่ประเทศสมาชิกภายในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ และขอให้ประเทศสมาชิกกรอกข้อมูลตามแบบฟอร์มและส่งให้สิงคโปร์ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๒.๔ แผนการทำงานของ AFTLC ระหว่างปี ๒๐๑๗ - ๒๐๒๕

ประธานได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าแผนการทำงานของ AFTLC ส่วนใหญ่เป็นงานสืบเนื่องจากแผนการทำงานเดิมและอ้างอิง สอดคล้องกับ Action Plan ของ PFPWG ทั้งนี้ Action Plan ประกอบด้วย การเสริมสร้างความเข้มแข็ง การสนับสนุนงานของความปลอดภัยอาหาร การสนับสนุนและการตรวจติดตามงานด้านการตรวจวิเคราะห์/ห้องปฏิบัติการ โดยกิจกรรมที่ยังคงปฏิบัติอยู่เป็นพื้นฐานที่ปฏิบัติอยู่แล้ว ทั้งนี้ได้เพิ่มเติมในส่วนของการจัดทำคู่มือการทำงาน และการจัดทำเอกสารเผยแพร่ ในรูปแบบของ Bulletin เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานของ AFTLC เป็นรูปธรรมมากขึ้น

๒.๕ การรายงานกิจกรรมของประเทศสมาชิกที่เป็น Non - AFRLs ๔ ประเทศ

ที่ประชุมรับทราบรายงานกิจกรรมของประเทศสมาชิกที่เป็น Non AFRL ทั้ง ๔ ประเทศดังนี้

(๑) ประเทศกัมพูชา ได้รายงานว่ามีหน่วยงานปฏิบัติการวิเคราะห์ทั้งหมด ๗ lab ซึ่งจะตรวจวิเคราะห์อาหาร น้ำ และจุลินทรีย์ ทั้งนี้ได้รับการรับรอง ISO/IEC ๑๗๐๒๕

(๒) ประเทศลาว ได้รายงานว่ามีหน่วยงานปฏิบัติการวิเคราะห์ด้านอาหารทั้งหมด ๖ lab ซึ่ง ๕ lab อยู่ภายใต้กระทรวงเกษตร และ ๑ lab ภายใต้กระทรวงสาธารณสุขและได้รับการรับรอง ISO/IEC ๑๗๐๒๕

(๓) ประเทศพม่า ได้รายงานว่ามีหน่วยงานปฏิบัติการวิเคราะห์ด้านอาหารทั้งหมด ๓ lab ซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงสาธารณสุขและอยู่ระหว่างขอการรับรอง ISO/IEC ๑๗๐๒๕

(๔) ประเทศฟิลิปปินส์ ได้รายงานว่ามีหน่วยงานปฏิบัติการวิเคราะห์ด้านอาหารทั้งหมด ๒ lab และได้รับการรับรอง ISO/IEC ๑๗๐๒๕

๒.๖ Priority Areas on the Future need from AMSs

ผู้แทนประเทศไทยได้มีการนำเสนอแบบฟอร์มเพื่อให้ประเทศสมาชิกกรอกข้อมูลความต้องการที่จะพัฒนาด้านวิเคราะห์อาหาร ประธานได้ขอให้ประเทศสมาชิกส่งความเห็นในการปรับปรุงแบบฟอร์มภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ประเทศไทยจะนำความเห็นมาปรับปรุงและส่งให้ประเทศสมาชิกกรอกข้อมูลความต้องการและส่งกลับให้ประเทศไทยภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อรวบรวมและนำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

๒.๗ กำหนดการประชุมครั้งต่อไป

การประชุม AFTLC ครั้งที่ ๑๒ กำหนดจัดประชุม ๒๔ -๒๖ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ประเทศมาเลเซีย

๓. ประโยชน์ที่ได้รับ

๓.๑ จัดทำและนำเสนอแผนการทำงานของ AFTLC ระหว่างปี ๒๐๑๗ - ๒๐๒๕ และจัดทำแบบสอบถามความต้องการด้านการพัฒนาห้องปฏิบัติการวิเคราะห์อาหาร ทั้งนี้เพื่อนำแผนดังกล่าวมาประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเพื่อจัดทำแผนของประเทศให้สอดคล้องกับอาเซียนต่อไป

๓.๒ ร่วมให้ข้อคิดเห็นในเอกสารของ AFTLC ให้มีเนื้อหาเป็นไปตามตามท่าทีของประเทศไทย และผลักดันให้เกิดการปรับปรุงเอกสารดังต่อไปนี้

- Mechanism and Procedures for monitoring the Performance of AFRLs
- Mapping of Food Safety Testing Laboratories Network in ASEAN Members testing

๓.๓ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างห้องปฏิบัติการของประเทศสมาชิกผ่านทางเครือข่ายที่มีอยู่และการสร้างเครือข่ายเพิ่มเติม

๓.๔ รับข้อเสนอในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและการรวบรวมความเห็นในการจัดทำแผนด้านความต้องการพัฒนาด้านห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ความปลอดภัยอาหารของประเทศสมาชิก